

„Seznamte se, prosím ...“

Bejломorka „*Agapanthus gallmidge*“ – nový škůdce kalokvětů

Dosud neznámý druh bejlomorky byl poprvé zjištěn poradenskou službou Královské zahradnické společnosti Spojeného království (RHS – Royal Horticultural Society) v červenci 2014, na základě vzorků rostlin kalokvětů odebraných ve Farnhamu (hrabství Surrey). Škůdce zatím pracovníě pojmenovaný „*Agapanthus gallmidge*“ nebyl dosud na území Evropy a ani jinde popsán, přestože se předpokládá, že napadá kalokvěty i v Jižní Africe.

Na základě úředního průzkumu provedeného v letošním roce byla bejlomorka detekována na kalokvetech v 15 lokalitách na jihu Anglie (ve veřejných zahradách v hrabstvích Devon, Essex, Somerset a Surrey, v soukromých zahradách v hrabstvích Surrey a West Sussex a v okrasných školkách a zahradních centrech v hrabstvích Cornwall, Dorset, Hampshire a Surrey).

Hostitelské rostliny škůdce

Jediným známým hostitelem této bejlomorky jsou zástupci rodu kalokvět (*Agapanthus* L'Hér.), hlíznatých rostlin pocházejících z Jižní Afriky a dovezených do Evropy, konkrétně Nizozemska, již v roce 1694. Jméno rodu těchto jednoděložných rostlin z řádu Asparagales (chřestotvaré), čeledi Amaryllidaceae (amarylkovité) bylo odvozeno z řeckých slov agapé (láska) a anthos (květ). Kalokvět (též znám jako agapanthus) je charakteristický svým kulovitým květenstvím obdařeným krásným spektrem barev. V České republice je možné malokvětý pěstovat jako přenosné nebo pokojové rostliny.

Symptomy napadení kalokvětů bejlomorkou

Deformované květenství kalokvětů

Příznaky výskytu škůdce

„*Agapanthus gallmidge*“ je dosud nepopsaný druh bejlomorky náležící do řádu Diptera (dvoukřídlí), čeledi Cecidomyiidae (bejlomorkovití), tudíž není v současné době k dispozici dostatečné množství informací o jeho původu, biologii a životním cyklu. Proto ve Spojeném království zahájil rostlinolékařský tým RHS v součinnosti s Defra (Department for Environment, Food and Rural Affairs – Odbor pro životní prostředí, potraviny a rozvoj venkova) a odborníky z dalších zemí práci na projektu zabývajícím se tímto škůdcem, včetně stanovení jeho latinského (vědeckého) jména. Bejlomorka klade do jednotlivých poupat nebo stonků vajíčka, ze kterých se vyvíjejí smetanově žluté, 1 až

3 mm dlouhé larvy. Jejich působením následně dochází kromě diskolorace (změny zbarvení) poupat také k deformaci poupat, a to tak závažné, že se často neotevrou. V závislosti na intenzitě napadení může dojít ke zničení několika poupat až celého kvě-

Poupata kalokvětů napadená bejlomorkou

tenství, což má zásadní negativní dopad na prodejnost rostliny.

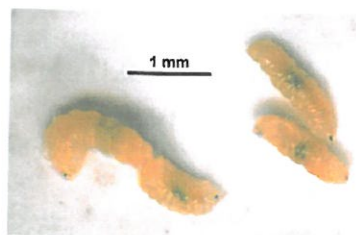
Možnosti šíření a ochrana

Jelikož bylo na základě úředního průzkumu potvrzeno, že bejlomorka je již usídlena v několika hrabstvích Spojeného království, nebyla přijata opatření v širším měřítku. Bejlomorka má potenciál šířit se z jihu na sever této země, rovněž pravděpodobně je její usídlení v dalších evropských zemích v případě zavleče-

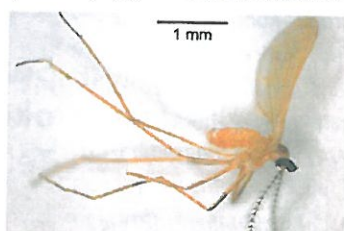
ní. Přirozené šíření škůdce je zřejmě pomalé, jelikož je všeobecně známo, že bejlomorky nejsou příliš dobrými letci, ale jejich šíření může být podpořeno větrným podnebím. I když je výskyt bejlomorky zatím omezen na malou část zahradnické produkce Spojeného království, kalokvěty jsou považovány za velmi hodnotné rostliny s tím, že dopad působení škůdce může být závažný pro jejich pěstování v této zemi. Zahradnické veřejnosti ve Spojeném království RHS poskytuje odbornou poradenskou pomoc s cílem potlačit populaci tohoto škůdce.

Bejlomorka „*Agapanthus gallmidge*“ může negativně ovlivnit pěstování kalokvětů i v dalších státech Evropy. Aby se zabránilo dalšímu šíření bejlomorky, byl na území Spojeného království přijat souhrn opatření, a to v těch zahradnictvích, kde byl její výskyt zaznamenán. Opatření zahrnují zničení napadeného rostlinného materiálu, dále odstranění poupat kalokvětů s tím, že pouze v tomto stavu je možné rostliny skladovat, prodávat či přemísťovat. Významným opatřením je také uchování rostlin přes zimní období na stálém místě s následným insekticidním ošetřením na jaře. Pokud budou rostliny po tomto ošetření shledány prosté tohoto škůdce, mohou být dále prodávány nebo přemísťovány.

Text Dr. Ing. Zdeněk Chromý,
ÚKÚZ Brno
Zdroj fotografií: RHS

Larvy bejlomorky „*Agapanthus gallmidge*“

Dospělec bejlomorky „*Agapanthus gallmidge*“